

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6:50
za en mesec 2:20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnishvu:

Za celo leto naprej . K 22:40
za pol leta 11:20
za četrt 5:60
za en mesec 1:90
za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 4 strani.

Praktično navodilo.

Cirilmetodarji so kapitulirali. Svojega liberalnega provokatoričnega in agitatoričnega značaja ne taje, včeraj pa so v »Narodu« celo to priznali, da jim je ljudstvo deveta briga. Mi smo zadnjič zapisali: »Povzdiga ljudstva pa ni mogoča brez globoke ljubezni do njega, ljubezni, ki sloni na spoštovanju. Vse ljudstvo je nekaka podoba božja, nekaj čudovito veličastnega in lepega — ljudstvo je naša velika mati, v ljudstvu počiva neizčrpna sila, v ljudstvu je brezno dobrote, v ljudstvu je tudi moč za posameznika. In slovensko ljudstvo! Tako je spoštljivo in orjaško v svoji bogoljubnosti, v svojem trpljenju in v svoji življenjski moči, pa v svoji lepoteželjnosti in svoji žeji po pravici, da mora človek pred njim kloniti glavo bolj kakor pred vsemi kralji tega sveta.« In veste, kaj na to odgovarja glavno glasillo cirilmetodarije, »Narod«? Da je to — **ostudna demagogija!** Tako so liberalni cirilmetodarji propali, da ne razumejo niti tako preprostih resnic in so jim le »ostudno demagogoštvos. Netopir, ki ne vidi solnce. Ampak le eno povemo liberalcem: Naša ljubezen do ljudstva je še neizmerno večja kakor jo izražajo tiste slabotne besede in če bi v kakšnem pristašu naše stranke ne bilo take ljubezni, je boljše, da danes zapusti stranko kakor jutri. Ljudstvo je podoba božja, saj je že vsak posameznik, ljudstvo pa v veliko večji meri, ker je ljudstvo več kakor poedinec. Bogoučeni ljudje smatrajo za versko resnico, da ima zato narod svojega posebnega angelja. Liberalci naj gredo brat »Fiorretti« od sv. Frančiška Asiškega, pa bodo naleteli na tako spoštovanje do ljudstva, da bodo od svetlobe oslepel. Sicer pa govoriti liberalcem o tem ali pa staremu kljusetu o mitotičnem delanju stanic. Za liberalce ljudstvo seveda ni podoba božja, ampak velik osel, ki se peha in muja, da se nekaterim izvoljencem godi dobro.

Zdaj gre za to, da se delo zoper cirilmetodarijo praktično organizira. To je jako enostavno, ker liberalci nimajo ljudstva. Koder hočejo delati na deželi podružniško politiko, se naše ljudi zbere in pouči v izobraževalnem društvu in v Marijini družbi, oziroma v Orlu, kaj je liberalna narodnost in kako liberalci še danes narod samo izdajajo. Gradiva je na cente. Potem se pa razloži pomen pravega narodnega kr-

ščanskega in ljudskega dela. Nato se navduši ljudi, da bodo dajali za našo »Narodno obrambo«, dokler ni formalno ustanovljena, v okrilju izobraževalne organizacije. Pri vsaki priliki, ko se v društvu kaj priredi, potem pri pobiranju članarine, večjem nakupu knjig ali drugih društvenih potrebščin, se naj pobira za »Obrambo«, navadi naj se na to zlasti fante in dekleta in ljudskošolske otroke. Smisel za narodno obrambo razširjate tudi na domove, v denarnih in gospodarskih zavodih in občinskih uradih — uspeh bo lep. Liberalci pa naj žrtvujejo v svoji cirilmetodariji, koder naj ostanejo zase!

Političen položaj nejasen.

Z Dunaja poročajo oficijelna krščansko socialna poročila: Prej ko slej položaj še ni jasen. Včerajšnja konferenca voditeljev krščansko socialne stranke z Bienertom je pokazala, da Bienert na vladno preosnovo pred Velikonočjo ne misli in da hoče počakati na vspeh pogajanj med Nemci in Čehi, ki se prično po Veliki noči. Dokler se to ne vredi, hoče izvesti zgolj rekrutno predlogo in nekaj gospodarskih predlog. Krščanski socialci so vložili več pritožb glede na upravo. Bienert jim je obljubil, da pritožbe preišče in jim ugodi. O tem se še poroča: V Lueggerjevem salonu se je zbrala 14. t. m. ob polu 4. popoldne parlamentarna komisija »krščanske socialne zveze«, da se posvetuje o predstojemem političnem položaju. K seji je prišel ob polu 5. Bienert in je konferenca trajala do 6. zvečer. Izdal se je sledeči komunik: »Vodstvo krščansko socialne stranke je imelo sejo z ozirom na političen položaj prihodnjega državnozbornskega zasedanja. Krščanski socialni voditelji so želeli, naj se ministrski predsednik zavzame za trajno sanacijo parlamentarnih razmer. Z ozirom na zasedanje deželnih zborov se je naglašalo z obžalovanjem, da se vlada ne ozira na stremljenje krščanskih socialcev. Sklenilo se je, da si stranka pridrži proste roke, dokler se ne ustvari trdna vladna večina.«

»Lidove Novine« poročajo, da so vsa poročila z ozirom na Čeha o rekonstrukciji kabineta in o razvoju položaja neistinita. Vse je odvisno od Poljakov. Kramar je govoril v Peterburgu na nekem shodu o sedanjem položaju Slovanov v zahodni Evropi. Slika kaže le malo svetlih boj. Nemci so zaman pokušali, da bi zmajali stališče Čehov, ker so Čehi pretemperamentni. Poljakom se v Galiciji ne godi tako dobro, kakor se govori. Novi državnozbornski poslovnik je velikega pomena, ker onemogoči obstrukcijo. Zdaj delajo Slovani na to, da bo imelo ministrstvo polovico Slovanov.

Beležimo še sledeča poročila s polno rezervo:

Glabinski se je razgovarjal s Pacakom in Zackom. Kakor poroča »Slov. korespondenca«, zahteva »Poljsko kolo«, naj se razširi večina in primerno rekonstruira ministrstvo. V »Slovanski Uniji« prevladuje mnenje, da ne sme noben član »Unije« prevzeti portfelja v neizpremenjenem Bienertovem kabinetu. Korespondenca »Centrum« javlja, da če se vlada ne izpremeni v slovanskem smislu, ne preostaja Slovanom drugega, kakor najostrejša opozicija. »Prager Tagblatt« poroča iz Dunaja, da je »Slovanska Unija« izjavila ministrskemu predsedniku, da noben Čeh ne sme prevzeti portfelja v vladi, ki ji pripada Schreiner.

Goriški deželni zbor.

(XV. seja 14. februarja 1910.)

O dopoldanski seji smo poročali že telefonično.

Stavbeni red in vprašanje: Ali je Gorica glavno mesto?

Popoldne se je seja začela ob 4 1/4. Posl. Pinavčič (laški liberalce) utemeljuje predlog glede novega stavbnega reda. Razprave so se udeležili kršč. soc. Bugatto in laška liberalca Pettarin in dr. Venier. Bugatto je povdarjal, da Goriško-Gradiščansko nima glavnega mesta, o katerem govori predloženi načrt; marveč v deželi imamo dve mesti, katerih eno (Gradiška) je glavno mesto enega dela, drugo (Gorica) glavno mesto drugega dela dežele. Laški liberalce Venier (hud slovenozrc) je hud na Bugatto, češ, ker pravi, da je Gorica glavno mesto slovenskega dela dežele. K besedi se oglasi dr. Gregorčič, ki povdarja, da je že večkrat zastopal stališče, da Goriška nima glavnega mesta, v drugih deželah n. pr. se vedno razglasa: Deželni zbor se snide v glavnem mestu; na Goriškem; pa se reče le: Deželni zbor se snide v Gorici. Naravno je, da smo mi za to, da za nas je Gorica glavno mesto. Če zahteva dr. Bugatto za Gradiško enake pravice kot jih ima Gorica, temu ne ugovarjamo. Leta so že pretekla, ko smo slovenski poslanci v dež. zboru in zunaj na shodih zahtevali, da se slovenski del Goriške dežele loči od laškega, če ne bi bilo mogoče skupno delo. Naravno, da bi bila Gorica glavno mesto slovenskega dela, Gradiška italijanskega. Dokler pa smo skupaj, je Gorica glavno mesto. Zato bodo slovenski poslanci glasovali za predlog dr. Pinavčiča. Nov stavbeni red je bil nato sprejet.

Interpelacije.

Posl. Pinavčič bi bil sedaj imel utemeljevati zakonski načrt, ki se tiče splošnega vodovoda v Gorici. Toda ta točka se je

odnesla na prihodnjo sejo. — Nato posl. Bugatto prebere interpelacijo na dež. glavarja radi stenografske službe. Praša ga med drugim, če se to strinja s službo dež. stenografa, da je italijanski stenograf obenem poročevalec liberalnega lista »Corriere friulano.« Glavar se zagovarja.

Posl. Marinič pa je interpeliral poljedelskega ministra radi uravnave Soče pri Podgori. Izvedeli smo, da vlada še ne misli začeti z obrambenimi deli. Ravno zadnja povodenj pa je napravila ogromno škodo. Finančna kontrolna komisija in pre-

membra deželnega volivnega reda —

padla v vodo.

V dopoldanski seji je bil sprejet predlog posl. Pinavčiča (laški liberalce), naj se posebnemu odseku odkazeta Gasserjeva predloga glede finančne kontrolne komisije, ki naj nadzira delo dež. odbora in vseh uradov ter zavodov, in glede premembe dež. volivnega reda. Ob sklepu seje se je vršila volitev tega odseka, ki naj bi sestajal iz 5 članov. Oddanih je bilo 22 glasovnic. Poslanci italijanske kršč. socialne stranke so volili za člane tega odseka: Berbuča (S. L. S.), Fona (S. L. S.), Piccinini (ital. kršč. soc.), Gaserja (ital. kršč. soc.), Pinavčiča (laški liberalce). — Slovenski katoliški poslanci so pa skupno z laškimi liberalci oddali prazne glasovnice. Vsled tega sta oba predloga padla v vodo. — Prihodnja seja bo v sredo ob 10 uri dopoldne.

Za povzdigo živinoreje. — Pravilnik dež. odbora. — Izkoriščanje vodnih sil.

Dr. Pinavčič je utemeljeval 40 paragrafov obsegajoči zakonski načrt o povzdigi živinoreje, kar je bilo soglasno brez debate in brez čitanja načrta sprejeto. — Nato je bil po kratki debati sprejet od dr. Petterina utemeljevan predlog, naj se dež. odboru dovoli letnih 8000 K za uređitev deželnega stavbenega urada. Sprejme se sprememba pravilnika deželnega odbora in statuta za osebe deželnih uradov. — Posl. Antonelli je utemeljeval predlog, glede izkoriščanja vodnih sil. Že l. 1907 je dež. zbor sklenil podoben predlog. Pozivlje se vlada, naj skrbí, da bodo dežele lahko izkoriščale svoje vodne sile. Vlada naj napravi načrte in prevdarke za vodovodne naprave. Sprejme se ponudba »družbe Union«, ki napravi brezplačne načrte za izkoriščanje vodnih sil za kmetijstvo. Dež. odbor naj v prihodnjem zasedanju predloži zakonski načrt, ki naj da deželi moč, da se bodo vodne sile izkoriščale v prilog dežele. Dež. odbor naj deluje v tem oziru skupno in sporazumno z dež. odbori drugih dežel. — Glede stroškov za cepljenje koz se sklene, da je dolžnost vlade skrbeti za stroške za cepljenje

LISTEK.

Sofija Borštnikova o slovenskem gledališču.

»Slov. Narod« toži zopet, da je pri nemški predstavi »Herbstmanöver« bilo 60 odstotkov slovenske občinstva, in to večinoma slovenskih dam. Porabiti hočem priložnost, da kot strokovnjakinja razkrijem to silno rakrano slovenskega gledališča, da pred slovensko publiko razkrijem tiste nedostatke, ki odbijajo slovensko občinstvo od domačega gledališča. Slabo nestrokovnjsko vodstvo je krivo, da naše gledališče propada, da je padlo z umetniškega pogleda tako nizko. Nujno je treba poskati večje strokovnjske roke, ki bo rešila naše gledališče, ga povzdignila zopet do tiste stopnje, na kateri je že bilo, in s katere je padlo po krivdi današnjega ravnanja g. Franca Govekarja. Kdor je tega gospoda na to za nas tako važno mesto postavil, nima popolnoma jasnih pojmov o umetnosti, razvitek našega narodnega slovenskega gledališča mu gotovo ni bil na

srcu. Ko je šlo — pred dobrimi dvenili leti — kdo bo prevzel slovensko gledališče, kdo bo voditelj drame, govorilo se je o umetniku Borštniku; vse se je radovalo in z velikim interesom pričakovalo, da se vrne ta umetnik, da nam povzdigne ta naš zavod, da nam postane naša dika in ponos. Ali žal je bilo listim kompetentnim kapacitetam ljubljanskim, da se da Borštniku eden ali 2 tisočaka več, g. Govekarju pa so določili 7000 kron letne plače, kar je primerna plača za tistega, ki kaj ume, sedemtišočkrat pa preveč za tistega, ki ne ve, kaj je slovensko gledališče. Domači igralci pa, ki delajo noč in dan, pa imajo tako pičlo plačo, da jim ni ne za živeti, ne za umreti.

Naša hotvoleja in tudi širše občinstvo se izraža, da ne da denarja za tako slabe predstave, kakršne se vrše v slovenskem gledališču, to je faktum, ki se ne da več skrivati. Je torej skoraj tako, da obstoji slovensko gledališče samo zato, da ima g. Govekar lepo mesto, naša domača umetnost gre pa rakom žvižgat. Ne samo Nemci se norčujejo iz naše drame, ampak inteligentno domače občinstvo zabavlja samo, ter se bode gledališču popolnoma odtujilo. Rekel bo kdo: naše občinstvo ne mara

drame, nima dosti inteligence — ni tako. Slovensko občinstvo ima ukusa, ostro kritiko, fini razum. To se je dokazalo pri predstavi »Oče«, ko je bil Borštnik nastopil kot gost ter so radi njega tudi domači igralci s pravim ognjem igrali, tako je bila to prava umetniška predstava. Naše občinstvo je imelo tedaj največji interes ter užitek na predstavi, saj se skoraj pri tej predstavi nikdo ni upal glasno dihati, samo da ne izgubi nobene besede dialoga na odru. To je dokaz, da imamo občinstvo za dramo, in to razumno in inteligentno.

Seveda z repertoarom, s katerim g. Govekar hrani naše občinstvo, se mora nujno ubiti v njem vse zanimanje, ubiti pa tudi ambicijo naših domačih igralcev, med katerimi imamo dovolj talentov, katerim je danes uničeno veselje vsled slabih iger, v katerih nimajo prilike razviti in pokazati svoje zmožnosti, ker se vloge pristransko in krivo porazdeljujejo in vsled pičle plače. Pri izboru iger se mora gledati vse tako na to, da se pogodi okus občinstva, pri porazdelitvi vlog pa treba paziti v prvi vrsti na individualnost igralca; potem se igra z oduševljenostjo. Gospod Govekar postopa z domači-

mi igralci brez taktično, kot »Herren-mensch«, vrine vedno tiste začetnike Čeha pred domače, če tudi nimajo tistih sposobnosti kot naši domači, ter govore naš jezik, da je joj. Naše občinstvo je požrtvovalno, ali tudi njemu se ušesa utrudijo. Z domačimi igralci gospod Govekar ravna tako-le: Vpil je na mladega talentiranega in inteligentnega igralca, ki je danes 21 let star: »Pobala, to je torej čast za domačino! Ko sem jaz v začetku sezone vrnila neko epizodo, se je gospod Govekar pridušal ter me vso preklel v svoji pisarni, ko so se vrata za menoj zaprla. Tak je ton, s katerim nastopa ravnatelj slovenskega gledališča. Res, dostojno našega kulturnega zavoda!

Navedi hočem v podrobnostih vse tiste nedostatke pri slovenskem gledališču, ki so krivi propada naše drame in propadanja igralcev.

Naš repertoar je najnižje vrste. Z Rokovnjači se odgaja slovensko občinstvo za gledališče. Govekarjeva inteligenca naj povzdiga slovenski narod? Tu neha vse, in dokler pojde tako dalje, da se bodo upirjale same igre slabe kvalitete brez ozira na razvoj prave umetnosti, tako dolgo moramo trpeti, da služi naše gledališče našim

koz. Izjemoma pa dežela za l. 1910 prispeva v ta namen 6500 K. Dež. odbor naj pa sporazumno z drugimi dež. odbori skrbi, da bo vlada priznala svojo dolžnost. Posl. Bugatto predlaga še dodatek, s katerim se pozivlja vlada, naj z državno postavlo uredi to vprašanje, kakor tudi vprašanje, kdo naj nosi stroške.

Izboljšanje kraških travnikov.

Posl. Stepančič utemeljuje predlog za izboljšanje pašnikov na Krasu. Povdarja, če je živinoreja važna za druge okraje je temvečjega pomena za Kras. Z veseljem je glasoval danes za zakonski načrt glede izboljšanja živinoreje. Toda ta zakon na Krasu toliko časa ne bo imel uspeha, dokler kmet ne bo imel krme za govejo živino. Že od l. 1904 se dež. zbor prizadeva za izboljšanje kraških travnikov. Od l. 1904 do danes je bilo dovoljenih v ta namen skupno že 15.000 kron, ki pa so zapadle, ker vlada ni pritrčila dotičnim sklepom in ni nič prispevala. Danes smo tam, kjer smo bili l. 1904. Zato je deželni odbor predlagal, naj se vse podpore v znesku 15.000 K. obnove. Finančni odsek pa je predlagal iz formalnih ozirov sledeče: Nalaga se dež. odboru, da nadaljuje pogajanja z vlado, da se ta akcija hitro reši. Za letos pa se dovoljuje 3000 K, ki naj se vsako leto postavijo v proračun, če bo vlada prispevala toliko. Izredno za l. 1910 naj se dovoli še 2000 K. — Bugatto pravi, naj se akcija raztegne tudi na one kraške občine, ki so izven sežanskega okraja, n. pr. Devin. Pravi, da mu je poljedelski minister izjavil, da je vlada dovolila že en znesek v ta namen. — Stepančič povdarja, da vlada leta 1909 ni dala ničesar, da pa nima nič proti temu, če se tej akciji priključijo tudi druge občine. — Sprejet je bil predlog posl. Stepančiča.

Razne podpore.

Za zgradbo vodovoda v Kozuščah (županstvo Valče) se dovoli podpora 3000 K; za vodovod v Štandrežu 900 K (25 %); za 4 napajališča na Libušnjem 600 K; vinarskemu društvu v Tomaju 200 K za prireditve razstave; mlekarji zadrugi na Dretnici 400 K; za vodovod in vodnjak na Illovi (županstvo Grahovo) 170 K; za vodovod v Stražišču (županstvo Grahovo) 440 K; za vodovod v Lazah (županstvo Cerkno) 180 K; občini Ajba za vodovod 3500 K; za vodovod v Nemškem Rutu 300 K; za vodovod Podbrdom 2400 K; za most čez Vogršček 1500 K; za cesto Ponikve-Klavže 500 K; za vodovod v Plužnjah na Bovškem 1450 K; mlekarici v Črničah 300 K; gospodarskemu društvu v Krepjah 100 K; občini Anbova za cesto Vrhpolje-Kobalarji 3150 K; županstvu Česoca za cesto ob Slateniku 5500 K.

Dnevne novice.

— Izvršilni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke ima danes ob pol 4. uri popoldne sejo v poslopju »Katoliške Tiskarne«, l. nadstropje.

— Državni zbor se snide v četrtek, 24. svečana. Dnevni red: 1. Volitev dveh novih podpredsednikov. 2. Prvo branje vladne predloge glede vojaških novincev. 3. Poročilo soc. političnega odseka o načrtu zakona proti pijančevanju. 4. Prvo branje predloge o državnem proračunu in finančnem zakonu.

— Kranjsko deželno gospodarstvo in liberalna hinavščina. Liberalni »Narodni Dnevnik«, ki vedno zoper S. L. S. na Kranjskem zabavlja, piše v svoji včerajšnji številki z ozirom na neko zabavljanje »Štajerca« zoper kranjsko deželo tako-le: »Istina pa je, da stoji Kranjska, kar se tiče deželnega gospo-

nasprotnikom za posmeh. O kaki dobri režiji in inscenaciji ni govora; režiser mora imeti izkustva, mora imeti študij, mora potovati, mora tuja gledališča študirati. Ravnatelj tega ne razume, nima pojma, on ve samo to, da se miza postavi ena na desno, ena na levo, če pa včasih stoji kaka neokusna zofa na odru malo po strani, to je pa že — specielna inscenacija. Nihče ne razume odru dati tiste intimnosti, ki je potrebna pri raznih salonskih igrar, ki bi pomogla fantaziji publike, da se čim bolj uživi v igro. Kdo bo rekel: nimamo, da kupimo. Ni tako; z malimi sredstvi ume strokovnjak mnogo prirediti. Denar se troši pri nas brez uspeha. Spominimo se uprizoritve »Fausta«, ki je bila prava sramota za slovenski oder; rajše nič kot tako persiflažo Göttheja spraviti na oder! Naj se stori kaj resnega, odločnega, naj se išče strokovnjak, ako tudi malo dražji, ali zato boede tudi uspeh gotov, slovenske občinstvo bo napolnilo gledališče ter uživalo umetnost domačih igralcev v dobrih in poučnih igrar, ki jih bo izbiral strokovnjak, več ravnatelj! Prihodnjič o domačih igralcih in njihovih sposobnostih.

(Konec.)

darstva, stokrat na boljšem kakor Štajerska!« Včasih pride resnica tudi skozi liberalna usta.

— Častni občani Sodražice. Včeraj smo dobili brzojavko iz Sodražice: Občinski odbor je v svoji seji izvolil za častne občane deželnega glavarja pl. Šukljeja, dr. Ivana Šusteršiča in dr. Kreka.

— Dr. Nagel, novi dunajski pomožni škof, zapusti v četrtek Trst ter se poda na svoje novo mesto.

Za domačo dramatično umetnost. Star prijatelj in dober poznavalec slovenskega gledališča se je na naše povabilo, naj bi nam z ozirom na potrebno reformo našega odra izrazil svoje mnenje, odzval s sledečimi vrsticami: Vaša sobotna izvajanja glede gledališkega vprašanja podpišem z obema rokama. Znani medklic deželnega odbornika prof. Jarca je bil docela umesten in upravičen ter je zadel v živo, kakor kaže poza, ki so jo radi njega hipoma zavzeli prizadeti krogi. Kar se šopiri sedaj v hramu slovenske Talije, to ni slovensko narodno gledališče, ampak češka »stagione«, ki nima za razvoj naše umetnosti nobenega pomena. — Tri važne naloge ima edini večji oder malega slovenskega naroda: 1. v kulturnem zmislu vplivati na ljudstvo; 2. gojiti slovstveno in glasbeno umetnost; 3. skrbeti za slovenski umetniški naraščaj. Nobene teh nalog sedanje slovensko gledališče ne izpolnjuje. Z neokusnimi operetami, kakršne tvorijo večino letošnjih predstav, se ljudski okus ne blazi, ampak kviri. Opereta bodi narodnemu gledališču k večjemu nekako potrebno zlo, opora blagajni in koncesija okusu višjim smotrom nepristopnih krogov, dominujočega mesta bi pa v umetniškem zavodu nikoli ne smela zavzemati. Tudi opera ne more biti duša slovenskemu gledališču, kajti izkušenemu človeku večji del le v grobih potezah in z nezadostnimi sredstvi podana dela ne morejo nuditi nikakega užitka, v neizkušenem pa vzbujajo mnogokrat samo krive pojme o resnični umetnosti. Domača produkcija je v operetni in operni stroki izredno majhna, izbira v tuji glasbi pa mnogokrat nesrečna. Ali morete misliti kaj bolj odurnega, kakor je Sardou-Puccinijeva »Tosca«? »Snov kolportážnega romana s kadaveroznim duhom, ki ji je ponesrečena glasba dala, če možno, še bestialnejši značaj« — je rekel nedavno odlični kritik. In to delo, ki so se ga iz navedenega vzroka branila vsa boljša gledališča, je uprizorilo naše ravnateljstvo kot »najaktualnejšo opero svetovne slave«. Sistematično posirovljanje in poneumnevanje, drugega nič! — O gojitvi prave umetnosti v glasbeni stroki na našem odru doslej skoro ne more biti govora, osobito ne domače. V gledališču vlada v tem oziru docela tuj import: tuje je navadno delo, ki se proizvaja, in tuje so moči, ki ga proizvajajo, od kapelnika in režiserja pa do zadnjega pevca in godca. Edini zbor je še domač, a v zadnjem času tudi vedno bolj hira. Prej so nam odhajali le boljši solisti v tujino, dandanes uhaja vse vprek. Vzrok: protežiranje drugih pred domačimi, talentiranejšimi močmi. Najžalostnejša stran ljubljanskega gledališča je pa drama, danes prava pastorka slovenskega odra. In vendar se je bilo prav v dramski stroki v prejšnjih časih že marsikaj doseglo. Ljudstvo se je bilo navadilo polniti hišo tudi pri tretjih in četrtih reprazah resnih dramskih del. In prav nič se ni več krohotalo pri tragičnih prizorih, kakor se danes zopet krohota. V tem trenutku nima slovensko gledališče v Ljubljani ne heroinje — gospe Borštnikovo so pravkar iz ničevega vzroka odpustili —, ne salonske dame — gospe Danilova je zbežala v Trst —, ne pravega characterskega igralca. Iz dobro informiranega vira vem, da je bil gospod Borštnik še nedavno pripravljen povrniti se v domovino, a se ni za njegovo pridobitev prav nič storilo. Zato pa je v Antona Čelohva kabinetni dram »Stric Vanja« v Borštnikovi vlogi debutoval — risum teneatis amici — češki operetni pevec. Če kje, je v resnem dramskem delu sodelovanje jezikovno docela nezmožnega igralca izključeno. Kar se govori na odru, je vsakemu narodu vzor pravičnega jezika, le pri nas znajo hlapci, ki kulise postavljajo, včasih boljše slovenski govoriti kakor marsikateri »prva« igralca moč. To je sramotno in naročnega gledališča nevredno dejstvo, ki je pred vsem krivo, da se slovenska drama tekom zadnjih desetletij ni tako razvila, kakor bi se bila mogla, da je niso razni jezika nezmožni režiserji in igralci siloma zadrževali. Čemu imamo drago plačanega ravnatelja, čemu intendantco, ki naj bi ga nadzorovala? Zanimalo bi me izvedeti, koliko sej je imela tista intendantca v letošnji sezoni. Po razmerah soditi prav malo. In vendar bi bila že iz finančnih vzrokov — ako je drugim argumentom nedostopna — njena dolžnost, zanimati se za napredek slovenske drame, kajti dobre dramske predstave razmeroma mnogo več neso kakor operne in operetne, ki so mnogokrat vsled ogromnih stroškov za materijal, za godbo itd. pri polnih hišah pasivne. — Zato kličem z Vami: Proč z omejeno filistroznostjo, lažurnostjo in vsem abderitvom, dokler še ni prepozno!

— Ljudsko štetje leta 1910. V ministrstvu pripravljajo sedaj določbe in navodila, po katerih se bo vršilo ljudsko štetje leta 1910. Naše organizacije naj bodo čuječe, da se ljudsko štetje izvrši na čast našemu narodu.

— V Ameriko odide danes v torek več mladih ljudi iz kranjske okolice. Prav nič bi ne bilo treba našim ljudem v Ameriko hoditi. Dobro plačano delo je v našem kraju veliko. Dandanes vsak lahko živi, kdor se le hoče gibati, ker so v zadnjih letih plače poskočile skoraj za polovico. Z izseljevanjem občinam preti nevarnost. Ti mladi ljudje bodo pustili svoje najboljše moči v tujini, na stara leta pa prišli čez »lužo« nazaj občinam v breme. Kako je v Ameriki v verskem oziru, o tem niti ne govorimo. Lahko se, pa čudimo doslednosti c. kr. vlade. Dopolne raznaša sluga c. kr. okr. glavarstva dopis, da naj se ljudstvo svari pred izseljevanjem, popoldne ti pa reče 19 letni fant, da je dobil od c. kr. deželne vlade dovoljenje k izselitvi in da tedaj breme vojaštva lahko prepušča drugim. Če le kak pisar pri glavarstvu napravi prošnjo na vlado, je precej uslišana in »pas« gotov, fant se pa smeje Avstriji, ko se pelje na Havre.

— Nemec-župan med Hrvati. V Rumi v Slavoniji, kjer je močna nemška naselbina, je izvoljen za župana nemški nacionallec Ferdinand Riestler, ki je tudi poslanec na hrvaškem saboru.

— Velika mednarodna umetniška razstava se odpre v Benetkah dne 23. aprila. Sodelovali bodo umetniki iz Amerike, Belgije, Bolgarije, Nemčije, Francoske, Angleške, Nizozemske, Avstrije, Rusije, Španije, Italije in Ogrske. Obisk te znamenite razstave bo tudi ena zanimivih točk na sporedu izleta slavnega glasbenega društva »Ljubljane« v Benetke, ki se vrši ob Binkoštih s posebnim parnikom.

— Shod za nameravano železnično progo Polzela-Motnik-Kamnik-Kranjsko Loka-Žiri, kojega namen je sestaviti krajevni odbor, ki ima prirediti s predpripravami za to zvezo, boče v četrtek dne 17. t. m., ob pol 9. uri popoldne v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

— Dve nesrečni smrti so imeli pretečeni teden v Zagorju ob Savi. Dne 11. februarja so sekali rudniški delavci les. Vpokojeni 63-letni premogar Janez Klopčič se je tako nesrečno ognil, da je padla nanj smreka in mu razbila glavo. Živel je le še nekoliko trenutkov. Zapušča vdovo. — Še strašnejšo smrt je pa našel J. Peterlin. V soboto zvečer, 12. februarja, so popravljali v Kisovcu stroj za drobljenje kamena (Quetschmaschine). Padel je med železni plošči, ki drobita kamen in sta na spodnjem koncu vsakebi le 15 mm, v trenutku, ko se je ves stroj začel premikati. Eno nogo in čez kolk in trebuh ga je v hipu zmlelo. Bil je precej mrtev. Zapušča vdovo in več otrok.

— Pri veliki stoletni slavnosti argentinske republike bo zastopana tudi Avstrija po vojni ladji »Cesar Karol VI.« Ta vojna ladja bo odplula koncem marca iz Pulja v Buenos-Aires.

— »Odkritje velikega škandala«. »Pokret« poziva dr. V. Franka, naj ga toži in trdi celo, da dr. V. Frank ni poveril konzorciju dr. Hočevar, dr. Majaron in drugovi 60.000 kron, ampak 120.000 kron. Pojasnilo o tej zadevi bo pač prinesla še-le sodnijska razprava. Dr. Danilo Majaron je včeraj skoro gotovo v tej zadevi odpotoval iz Ljubljane. — O tej zadevi nam na naše brzojavno vprašanje odgovarja iz Krškega državni poslanec g. dr. Hočevar: »Pokretove« trditve o dr. V. Franku so silno pretirane in lokalne čenčarije. Kot upravitelj je dr. V. Frank pol leta do leta 1897. kot nevešč gospodarstvu nekaj zavozil in bil pri računih in knjigovodstvu površen, zato sem ga opominjal. Denar za parcelacijo je dr. V. Frank oddajal pošteno, o goljufivosti ni govora. Izguba je pri tako lepem posestvu izključena. Z Rauchom nismo bili v nikakem stiku. Zadeva ni v nobenem oziru tragična, polemika se ne izplača.

— Izpraznjena srednješolska mesta. Od 3. februarja do 12. februarja so bili izdani sledeči razpisi: Klas. filologija: Gradec (I. g., L. G. d., 28. II.), Beljak (realg., L. G. d. sloven., 28. II.), Dunaj (Sophieng., L. G. d., 31. III.). — Mod. filologija: Beljak (realg., Fr. L. ali pa D. I. g., 28. II.). — Matem.-fiz. skupina: Gradec (I. g., M. Nl., 28. II.), Brno (II. r., M. Geom., 31. III.). — Telovadba: Brno (II. r., T., 31. III.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— Na beljaški realni gimnaziji je razpisano mesto za klasično filologijo kot glavni predmet, za nemščino in slovenščino kot stranska predmeta. — Prošnje je vložiti do 28. t. m.

— Iz ljudskošolske službe. Izpraznena učiteljska kandidatinja Angela Nerima je nastavljena kot začasna

učiteljica v Moravčah. Obbolelega nadučitelja Simona Punčuh-a v Šmarju na Dolenjskem bo nadomeščala suplentka Antonija Göderer, ki je dozdej službovala v Dol. Logatcu. Dosedanji suplentki na Bledu Antoniji Jaklič je dovoljen vstop v brezplačno šolsko prakso na tej šoli. — Na petrazrednici v Cerkljah (okraj Krško) je razpisana učiteljska služba v začasno nameščenju do 20. svečana t. l. — Na dvorazrednici v Dolu (okraj Kamnik) je razpisano učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 10. sušca t. l. — Na enorazrednici na Skaručni (okraj Kamnik) je razpisano učiteljsko in voditeljsko mesto do 10. sušca t. l. v stalno nameščenje. — Obolelo učiteljico Marijo Benedek v Kranjski gori bo nadomeščala bivša radovoljka na Breznici Pavla Čop, Jadvigo Šarec v Moravčah pa izprašana učiteljska kandidatinja Jerica Vizenjak. — Za provizorično učiteljico v Tržiču je imenovana gđ. Gizela Sedlak, doslej v Spodnji Šiški.

— Na hrvaškem zopet dovoljeno orožje. Pred letom je ban Rauch odredil z ozirom na vojno nevarnost, da mora prebivalstvo izročiti vse orožje oblastem ter da se ne sme orožja več prodajati. Ker je v celi deželi mir in je trgovina s to prepovedjo znatno oškodovana, je trgovska zbornica prosila vlado, naj zopet dovoli nošenje in prodajo orožja. Vlada je prošnji trgovske zbornice ugodila.

— Vlom v Trstu. V soboto ponoči so vlomili tržaški tatovi v trgovino s cunjami in kostmi Regine Civran v Via dell' Instituto ter so odnesli 2500 K. Ker je lastnik trgovine Leon Trich izjavil, da je prvikrat pustil čez noč v blagajni večji denarni znesek, se je obrnil sum proti njegovim uslužbencem in zlasti proti 26-letnemu Karolu Osanni, ki so ga aretirali.

— Vpricho 11-letnega sina se je obesil v Tržiču na Primorskem na polju 50-letni kmet Jakob Scochet. Obesil se je na hlačni pas. Na otrokovo kričanje so prihiteli ljudje, a je bila že vsaka pomoč prepozna.

— Samoumor iz strahu pred sodnijo je izvršil v Poreču nek ključavničar Benedikt Ive. V soboto bi se moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem radi razžaljenja časti. Ko je stopila njegova hči v sobo, da bi mu povedala, da je čas iti k razpravi, našla ga je obešenega na vrvi, ki je bila pritrjena na strop. Bil je že mrtev.

— Poštne vesti. Poštni oskrbnik Teodor Vidic je imenovan za višjega poštnege oskrbnika, poštni kontrolor Josip Kurent za višjega poštnege kontrolorja.

— Proces M. Treutler v Gradcu. Pri c. kr. deželnem sodišču v Gradcu se nahaja nad 1500 predmetov, ki so tam shranjeni izza procesa zoper znano Marjijo Treutler in njenega »poslovodje« Fr. Brandstätter. Te stvari: altarni prti, kazule, baldahini, stole, bandera, monstrance, kelih i. dr. je napominana Treutlerca prevzela v zameno ali tudi v popravilo. Kdor bi hotel katero teh stvari, ki je njegova last, dobiti nazaj, naj se tekom enega leta oglasi pri senatu justične uprave c. kr. dež. kot kazenskega sodišča v Gradcu. (Justizverwaltungssenat des k. k. Landes- als Strafgerichtes in Graz.)

— Skrivnostna preiskava po dr. Slejkovi smrti. Nekemu prijatelju je pokojnik dr. Slejko nekoč, ko ga je v pisarni obiskal potožil, kako mora razne akte in dopise skrivati pred svojimi uradniki in pred drugimi, ker mu vedno hodijo brskati. Pokazal je cele šope pisem, o katerih je trdil, da so velevažni in na katere mora gledati, da ne pridejo v nepoklicane roke. Nekemu drugemu je zopet pripovedoval že pred letom dni isto, da hodi nekdo brskati med njegove spise, dasi so pod ključem. Omeniti moramo, da je sedanji ravnatelj, ko je bil še v Dalmaciji zahteval, da morajo vsi uradniki imeti nezaklenjene predale in miznice, da se lahko poiščejo akti, ako je dotičnik odsoten. Tega se pa dosedaj v Trstu še ni zahtevalo, kolikor nam je znano, zato je imel Slejko vedno vse pod ključem. Ker je pa bil uverjen, da mu vzlic temu včasih kdo med spise pride, je rekel, da si nabavi posebno kaseto, da se to prepreči. Jeli to napravil ali ne, nočemo trditi, pač pa moramo povedati, da se je njegova pisalna miza odprla komisijsno brez Slejkovih ključev takoj po njegovi smrti, v nenavzočnosti kakega člana družine ali pooblaščenca, ko so bili ključji še v rokah policije. Čudno je le to, da je Slejko imel ključce od kasete in jih je policija tudi z drugimi vred pri Slejku našla, a kasete niso dosedaj še našli. Mi bi se iz tega ne storili dosti, ako bi Slejko ne bil opetovano trdil da, ako pade on, pade z njim še nekdo drugi, da ima že take spise v rokah. Mi s tem nočemo ničesar trditi, kakor to, da se je Slejko večkrat tako izrazil pred več osebami, koga je menil in kake spise je imel in če jih je

Imel ne trdimo. Vemo pa, da so se ključni našli ne pa kaseti, in pa to, da je najdena privatna korespondenca tako majhna, da bi moralo biti samo od ene osebe (imena še ne povemo) najmanj trikrat izliko pisem, ki so, kakor se je pokojnik izrazil tudi precej važna. Če je pa komisija ta pisma smatrala uradnim, nam ni znano.

PONESREČENA AVSTRIJSKA TORPEDOVKA.

Pulj, 14. februarja 1910.
K poročilu o torpedovki II., katere je vsled velikega viharja v noči od sobote na nedeljo zavozila pri otoku Črez na morsko plitvino, je še pridejati, da so odpule iz vojne luke ponesrečeni torpedovki na pomoč vojne ladje: »Zenta«, »Pluto« in »Dromedar«. Kakor se čuje, je torpedovka najbrže izgubljena, ker jo navzlec vsem mogočim poizkusom ne bo mogoče dvigniti. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je na teh modernih torpedovkah samo po en častnik, kateri mora biti mnogokrat po 24 do 30 ur neprenehoma v službi. To je vendar od osebe, od katere se zahteva tolike odgovornosti, preveč zahtevanega. Morda bo sedaj bolje.

Štajerske novice.

Š Shod v Loki pri Zidanem mostu, dne 13. febr. 1910. Dasiravno smo še le malo prej zvedeli za shod, se je vendar zbralo blizu sto mož, da slišijo poročilo poslanca Piškega v deželnem zboru štajerskem. Soglasno so se sprejeli ti le sklepi: 1. zahtevamo premembo lovske postave v tem smislu, da se zajec proglaš za škodljivca. 2. k nameravani postavi o vodnem pravu: izjavljamo, da je uradnikov že tako zadosti, in ugovarjamo zoper nastavljanje novih uradnikov za varstvo vode. 3. Na pivo naj se le naloži višji davek, ugovarjamo pa zoper zvišanje deželnih dklad. 4. Zahtevamo poldnevni poduk v šoli. 5. Zahtevamo zavarovanje za starost in onemoglost, vendar tako, da bo vsak le za sebe plačeval, ne pa za druge. 7. Popolnoma odobravamo pogumni in odločni nastop slovenskih poslancev v štaj. deželnem zboru in zahtevamo, da vstrajajo v boju za pravice n korist slovenskega ljudstva.

— Shod S. K. Z. v Laškem je sijajno uspel. Govoril je državni in deželni poslanec Pišek o vzrokih obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Zborovalci so soglasno odobrili odločen nastop poslancev S. K. Z. z željo, naj tudi v prihodnje neustrašeno branijo pravice slovenskega ljudstva.

Š Slovenski poraz v Šoštanju. Pri večerajšnjih občinskih volitvah v Šoštanju so Slovenci izgubili tudi tretji razred. Krivda je to v prvi vrsti onih merodajnih krogov, ki so se z veliko nespretnostjo pripravljali na volitve in na uprav kričeče nezakonito sestavljenim imeniku, v katerem so »volivci«, ki jih domačini niti ne poznajo, več volivcev brez davka, po reklamacijski dobi pokvarjena imena slovenskih volivcev itd. Nezakonitosti so bile take, da bodo morale poseči vmes razne oblasti. Treba odločnega dela od slovenske strani. Šoštanj še ni izgubljen in ne sme biti izgubljen, če smo tudi večeraj podlegli.

Š Umrl je v Celju dr. Emil Vučinič.

Š Porotne obravnave v Mariboru se prične dne 7. marca.

Š Žrebčarna v Mariboru. Dunajska »Zeit« poroča, da se bo v bližnjem času v Mariboru napravilo veliko erarično žrebčarno. V novi žrebčarni bo prostora za najmanj 400 žrebcev. Poveljeval bo tej žrebčarni Julij Fischer, nadporočnik dragonskega polka šte. 11. Začasno se je pred meseci v Mariboru ustanovila komisija za konje-novince. Nova erarična žrebčarna bo za konjerejo v naših pokrajinah zelo velike gospodarske važnosti.

Š Od južne železnice. Strojni nadkomisar v delavnicah južne železnice v Mariboru Oskar Perko je prestavljen kot vodja delavnic južne železnice v Gradec.

Š Celjski mestni očetje so spoznali, da je v Celju slovenščina res nujno potrebna. V mestno deklško šolo so namreč sklenili uvesti slovenščino kot prost učni predmet. Ja, če se hoče živeti od Slovencev, mora se res tudi znati slovenski. Torej le povsod govorimo Slovenci naš materni jezik, da nas bodo vedeli tudi Nemci ceniti.

— V Leonišče v Ljubljano se je podal č. g. Fr. Ostrž, kaplan iz Šmartina v Rožni dolini pri Celju zaradi operacije slepiča. Operacija, ki se je vršila preteklo soboto, se je posrečila, in se stanje bolnikovo dosedaj normalno razvija in zboljšuje. Nadomestuje ga v dušnem pastirstvu, uradovanju in katehezi č. g. pater Jožef Lapuh, kapucin iz Celja, ker je ondodni vč. gosp. župnik sam hudo bolan.

IZ AMERIKE.

Ponesrečena Slovenca v ameriških rudnikih. Iz Eveletha (Minn.) se poroča, da je 21. januarja zadela nesreča rojaka Josipa Robiča v rudniku Adams. Nogo mu je dvakrat zlomilo, ko se je vsul premog na njega. Nesrečni mladenci je doma iz Plavž pri Jesenicah. — V Allegheny, (Pa.) pa se je ponesrečil v rudniku Slovenec Josip Kašček. Pokojni je šel vesel na delo v petek dne 14. januarja, a zjutraj ob 4. uri v soboto ga je pritisnila vspenjača, katere vozi rudo v topilno peč. Vspenjačo je vozil njegov brat. Doma je bil iz Vavte vasi, pošta Straža, Dolenjsko. V Allegheny zapušča dva brata, v starem kraju očeta, sestre in brate. Umrl je bil star 44 let.

Slovenec umrl v Ameriki. V Clevelandu je umrl 15. januarja rojak Franc Rebec, star 21 let, doma iz Sežane na Primorskem. V stari domovini zapušča stariše, tri brate in 5 sester.

Ljubljanske novice.

lj Občni zbor S. K. S. Z. bo prihodnjo nedeljo. Referenti naj pripravijo svoje referate.

lj Seja odbora S. K. S. Z. je danes ob pol 9. uri zvečer po predavanju.

lj Nedeljski shod Katoliškega delavskega društva radi občnega zbora S. K. S. Z. odpade.

lj Javno predavanje v S. K. S. Z. bo zopet danes zvečer ob pol 8. uri. — Kakor smo že poročali, bo predavala urednica gospa Ivanka Klemenčič. Za predavanje je veliko zanimanje.

lj Pevci »Ljubljanec«. Vsi točno k jutrišnji skušnji. Veliki koncert se bliža, zato bodi sveta dolžnost vseh, redno zahajati k skušnjam. K jutrišnji skušnji pridite vsi gg. pevci! — Pevo-vodja.

lj Poraz socialne demokracije. Pri današnjih volitvah v bolniški odbor tobačne tovarne je sijajno zmagalo slovensko krščansko-socialno delavstvo. Izvoljeni so bili vsi kandidati in kandidatkinje našega delavstva, in sicer: Ivan Verbič z 1714 glasovi, Ivan Zajc 1714, Jožef Savenc 1712, Helena Koprivec 1711, Marija Roje 1717 in Franciška Juvan z 1712 glasovi. — Nasprotni socialno-demokratski kandidati so dobili: Ivana Belič 414 glasov, Fani Medved 416, Margareta Pavle 410, Ivan Kerže 412, Josip Jankovič 413 in Josip Zupan 414 glasov. — Tako je prav! Naj se rdečkarji širokoustijo, naše delavstvo ve, kaj je prav.

lj Žalostno. V Gradcu je bil 22-letni tehnik A. L. iz Ljubljane obsojen v dva meseca težke ječe, ker je prejšnji mesec v tehnični visoki šoli ukradel več dijakom risalne priprave in potrebščine, kakor tudi barve, knjige itd. v vrednosti 200 K. Pri obravnavi se je zagovarjal, da ga je k temu prisilila lakota, da si preskrbi gorko jed, ker že več mesecev ni ničesar gorkega jedel.

lj 35letnico službovanja praznuje danes g. Ignacij K n a f e l c, paznik tukajšnje prisilne delavnice.

lj Slavnostni večer Gasilnega in reševalnega društva, kateri je bil v soboto prirejen v hotelu Lloyd, se je obnesel sijajno. V Mestnem domu je najprej v dvorani ob nastopu celega moštva nagovoril g. ravnatelj Stricel slavljence strojnika g. Tomažiča ter mu je na to pripel po deželni vladi poslano častno kolajno za 25letno delovanje v društvu. Slavnostni večer je potem otvoril gosp. Stricel, povdarjajoč, da so še 4 slavljenci gg. Medić, Leitgeb, Lapajne in Perme, kateri so vstrajali toliko let v društvu in neumorno delovali pri marsikaterih nesrečah. Nato se jim je podarilo kakor običajno znak društvene hvaležnosti vsakemu zlato uro. Zahvalil se je v imenu slavljencev g. Leitgeb. Bilo je še nebroj govorov in napitnic, ki so bile z navdušenjem sprejete. Tako se je večer ob pozni uri zaključil in gotovo bo ostal vsem gasilcem v lepem spominu. Dvorana je bila okusno okrašena. Omeniti moramo tudi hotelirja Lloyda g. Počivalnika, kateri je s točno postrežbo in dobrim vinom vsestransko zadovoljil.

lj Umrl je c. kr. vpokojeni deželno-sodni svetnik g. Dionizij Maier.

lj Mizarskega mojstra Škerjanca dobili v Ljubljani. Pri Slapah so našli v Ljubljani truplo okolo 60 let starega moža, ki je skoro gotovo že dalje časa pogrešani mizarski mojster J. Škerjanc.

lj Pet dečkov je 12. t. m. iz Ljubljane izginilo. Fantje so dobili slaba spričevala, pa jih je slučajno nek neznanec zvalil s seboj proti Trstu ter jim dal denarja za pot in navodila, komu naj se zaupajo na kolodvoru. Bati se je bilo, da so dečki padli v roke zvodnikom, a danes se nam poroča, da je policija že vse dečke dobila.

lj V vlaku aretovan. Včeraj popoldne je dobila mestna policija iz Trsta brzojavno obvestilo, da je neki Artur Braun, ki je židovskega pokolenja, tam nekemu ukradel srebrno uro z zlato verižico, srebrno tobačnico, zlato iglo z diamantom in listnico, v kateri je bila lastnikova iskaznica, ter da je namenjen v Gradec. Policija je nekega takega tujca v poštnem vlaku pozvala, da se legitimuje, kar je tudi storil. Legitimoval pa se je z ukradenčevim legitimacij, za katero ime pa policija ni vedela. Tujec je sicer odločno trdil, da on ni pravi ter da je tu zmeta, ker on potuje za svojega očeta, ki je tovarnar na Dunaju. Vedel se je pa tako plašno, da so ga varnostni organi pozvali iz vlaka v stražnico. Le-tam je tudi pel prejšnjo pesem, a še-le ko so se našli ukradeni, čez 300 kron vredni predmeti, je priznal, da je Braun ter da je v Trstu res okradel potnika Riharda L., to pa zato, ker ga je tja izvalil v homoseksualne namene, vožnje nazaj na Dunaj mu pa ni hotel plačati. Navedenec je rojen 24. februarja 1894. leta v Stanislavi v Galiciji, rpistojen v Cazza na Ogrskem ter je po poklicu trgovski vajenec. Cela zadeva se je oddala sodišču.

Koroške novice.

k Železniška nesreča. Iz Sinčevasi poročajo: Včeraj popoldne ob 3. uri je povozil vlak, ki vozi iz Sinčevasi v Železno kapljo Kuglerjevega hlapca Janca Petriča. Hlapec je vozil gnoj čez progo, ki na tej poti ni zavarovana. Sani so stale sredi proge, ko je privozil vlak. Preplašeni hlapec si ni vedel pomagati; stroj je prijel sani in človeka in oboje tihče daleč naprej po tiru. Hlapec je hudo ranjen, spravili so ga takoj v celovško bolnico, kjer bode bržkone umrl. Sani so raztrgane, ko njem se ni zgodilo nič. Vse se čudi, kako je mogel strojevodja tako voziti, da sredi poldneva ni videl človeka, ki vozi iz vasi na polje. Sploh je čudno, da se ob ozkotirnih progah ne napravi nobenih zatvornic, niti pri najbolj obljubljenih občinskih cestah.

OTVORITEV FRAN JOSIPOVE LUKE PRI SV. ANDREJU V TRSTU.

Včeraj je bil izročen prometu prvi del nove luke pri Sv. Andreju pod imenom »Franc Jožefovo pristanišče«. Celi projekt nove luke bo dovršen še-le leta 1916. Vsi pomoli, obrežja, prostori za nakladanje in razkladanje blaga zavzamejo skupni prostor 670.000.000 m²; od tega odpada na same hangarje in skladišča 300.000 m². Stroški za zasipavanje in napravo pomolov in obrežij so proračunjeni na 53.334.500 K. Za tračnice, skladišča, razsvetljavo, električne naprave, za motorne gonilne sile, upravne urade itd. je proračunjenih 33.200.000 kron. Skupni stroški bodo torej znašali — 86.534.500 K. Cim bodo vsa ta dela dovršena, se bo smelo prištevati dela v tržaški luki med največje slične naprave na celim svetu.

Naročajte „Slovenca!“

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNA UGIBANJA.

Dunaj, 15. februarja. Splošna sodba je, da bo Bienerthov kabinet v kratkem prisiljen demisionirati. Včerajšnja konferenca krščansko-socialne stranke in komunistične stranke socialcev je nemške svobodomislece jako poparil in presenetil, ker krščanski socialci odkrito in odločno izjavljajo, da bodo brez predsodkov situacijo proučili in svojih odločitev ne bodo storili prej, predno se ne najde v državnem zboru gotova sigurna večina. Ker brez »Slovenske Unije« taka večina ni mogoča, se sklepa iz tega, da je krščanskim socialcem in Poljakom na tem, da se izvrši temeljita rekonstrukcija kabineta in da jim je na tem, da pritegnejo »Slovensko Unijo« k delu v večini in v vladi. Ako se bo Bienerth upiral, tedaj bo kot vjetnik Schreinerjev in Hochenburgerjev preprosto prišel do spoznanja, da je tudi kot bodoči minister postal nemogoč. »Slovenska Unija«, ki bo jutri zborovala, bo v četrtek se odzvala vabilu Bienerthovemu in bo šla konferirat, vezala se pa sedaj z njim ne bo.

POLJAKI.

Dunaj, 15. februarja. Parlamentarna komisija Poljskega kola ima v petek sejo.

DR. LUEGER OPERIRAN.

Dunaj, 15. februarja. Dr. Luegerju se je vnela podkožna mrena na hrbtu. Dr. Lueger je bil operiran. Operacija se je posrečila, vendar resne komplikacije niso izključene.

KRALJ FERDINAND.

Peterburg, 15. februarja. Bolgarski car Ferdinand bo dospel 23. t. m. semkaj. Sedaj se mudi na Dunaju.

Belgrad, 15. februarja. Na povratku bo kralj Ferdinand posetil srbski dvor.

SOCIALNI DEMOKRATJE NA HRVAŠKEM PROTI TOMAŠIČU IN KOALICIJI.

Zagreb, 15. februarja. Včeraj je bil v »Kolu« velik socialno-demokratski shod. Referenta Bukšeg in Demetrovič sta izjavila, da je koalicija izdala svoje tradicije, opustivši borbo ter je izdala narod. Za veleizdajo, katero so ji podtikali, je koalicija nesposobna, pač pa je sedaj izvršila veleizdajo na narodu. Socialna demokracija napoveduje shode proti koaliciji zo celi deželi.

DEMENTIRANA VEST O REORGANIZACIJI DRŽAVNIH ŽELEZNIC.

Dunaj, 15. februarja. Uradno se dementirajo vesti o nameravani reorganizaciji državnih železnic in o ustanovitvi generalne direkcije.

VSTAJA V TURŠKEM CESARSTVU.

Carigrad, 15. februarja. Veliko presenečenje so vzbudile tukaj vesti o veliki vstaji v Yemenu. Vlada dela obširne priprave, ki so pa zategadelj zelo težavne, ker je mnogo čet na perzijski meji, odkoder ne morejo stran.

GROZNA NESREČA NA PARNIKU.

Lizbona, 15. februarja. Predvčerajšnjim se je dogodila na angleškem parniku »Aboyne«, ki je bil usidran v reki Tajo, velika eksplozija, ki je razgnala ves krov. Parnik se je s svojim prednjim delom potopil. Pet mornarjev je bilo ubitih, štirje pa so težko ranjeni. Kolikor se je doslej moglo dognati, je nastala eksplozija vsled premogovih plinov, ki so se nabrali v skladišču ter so vsled napetosti eksplodirali.

PONEVERJENJE V CARINSKEM URADU.

Pariz, 15. februarja. V pristaniškem carinskem uradu v Havre so odkrili velika poneverjenja, s katerimi so tudi v zvezi trije pariški industrijci, med njimi znani veletržec Inhel, kakor tudi več carinskih uradnikov. Doslej se je dognalo, da znaša škoda nad tri milijone frankov.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 15. februarja.

Pšenica za april 1910	13.89
Pšenica za maj 1910	13.68
Pšenica za okt. 1910	11.67
Rž za april 1910	9.42
Rž za okt. 1910	8.68
Oves za april 1910	7.45
Koruza za maj 1910	6.61
Efektiv: —	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predviha v 24 urah v mm
14	9. zveč.	735.1	0.9	sl. jvzh.	oblačno	
15	7. zjutr.	733.7	0.0	sl. zah.		0.0
	2. pop.	731.0	3.0	sl. jug		

Srednja večerajšnja temp. 1.3°, norm. — 0.3°.

Prednaznanilo!

Jutri, dne 16. februarja 1910 v

Grand hotelu Union
velika variete predstava

v veliki dvorani.

V prvi vrsti nastopata znamenita italijanska cestna pevca

DUO CARUSO

ki sta gostovala pred Nj. Vel. ruskim carjem. Dalje nastopijo italijanski operni tenorist Signor Collecchi Amedeo, španska pesalka **La Belle Montanara**, angleška muzikaina klovna **The Two Charles's**, subretka **Pavla Riedl**, čudezni otroci v Ljubljani, **Annie, Carl, Elsa**. — Dalje bodo nastopili še mnogi drugi znameniti igralci.

stopnina: I. prostor 2 kroni, II. prostor 1 krono, III. 50 centov.

Začetek ob 8. uri zvečer. Najboljše udeležbi vljudno vabi

Carlo Caruso.

OGRSKA NARODNA DELOVNA STRANKA.

Nova vladna stranka se bo imenovala »Narodna delovna stranka«. Oklic, ki ga je sestavljal grof Tisza, naglašala, da je bila Neodvisna stranka prisiljena zapustiti svoj program, ko je prevzela oblast in bi bila morala uvesti svoja načela. Državnopravna vprašanja imajo le še pomen kot zgodovinska reminiscenca. Z zahtevo samostojne banke je bila koalicijska razbita in razdvojen Neodvisna stranka. Najradikalnejši del te stranke je bil pripravljen, da za banko opusti reformno armado. Ni upanja zato na kake vojaške reforme, trajna kriza se je polastila našega javnega življenja. V državnem zboru vlada taka anarhija, da je nastopilo ex lex stanje. Usoda naroda ne sme tako ostati. Oklic hvali nato delovanje in uspehe, ki jih je v 40 letih dosegla liberalna stranka in se izjavi za skupno armado in skupno banko. Napoveduje, da bo ustanovni shod nove stranke 19. t. m. Obe Neodvisni stranki sta zelo vznemirjeni in se prepirata med seboj in očitata ena drugi, da je vzrok, ker je Neodvisna stranka izgubila moč.

ZBLIŽANJE MED AVSTRO - OGRSKO IN RUSIJO.

»Times« poročajo, da sta si peterburška in dunajska vlada glede na balkanska vprašanja bližje, kakor se sodi. Ni dvoma, da obiščeta avstrijski prestolonaslednik in njegova soproga v kratkem Peterburg.

PRAŠKO MESTNO POSOJILO SE NAJME V AVSTRIJI.

Praga, 15. februarja. Praška občinska uprava je nameravala najeti pri banki francoskih provincij bank posojilo 25 milijonov kron. Sklenilo se je v seji 14. t. m., da se vsa zadeva odstavi z dnevnega reda. Praška občina je bo glede na posojilo pogajala zdaj z »Živnostensko« in z nekaterimi dunajskimi bankami.

DEMONSTRACIJE V PRUSIJI.

V Berlinu so zaprli ob nedeljskih socialno - demokratskih demonstracijah 13 oseb. Ranjene so bile s sabljami štiri osebe. V Neumünstru (Holstein) je bilo pri demonstracijah nevarno ranjenih 40 oseb. Več osebam so deloma odsekane roke in ušesa. V Halleju je policist odsekal roko nekemu mesarskemu pomočniku. V Halleju je bilo ranjenih nad 100 oseb. Soc. demokrati nameravajo prihodnjo nedeljo vprizoriti še večjo demonstracijo.

PO ANGLEŠKIH VOLITVAH.

Zdaj so znani vsi izidi državnoborskih angleških volitev. Izvoljenih je 273 unionistov, 274 liberalcev, 41 članov delavske stranke in 82 nacionalistov. Sodi se splošno, da bo zbornica v kratkem zopet razpuščena.

VZNEMLJIVA POROČILA IZ PALESTINE.

Iz Jafe se poroča, da so turški vojaki večkrat ustrelili proti hiši ravnateljstva agencije »Avstrijskega Lloyd«. Skrivnostno zadevo preiskujeta jeruzalemski guverner in državni pravdnik. — V Šuji je nastal boj med turškimi vojaki in krščanskim prebivalstvom. Vojaki so usmrtili sedem oseb, med njimi tudi ženske in otroke.

VSTAJA V ANGLEŠKI INDIJI.

V vazalski indijski državi Bastar so se uprli domači rodovi. Vstaši so razbili bazare, poštne urade, policijska in šolska poslopja. Proti vstašem so odpotali 120 policijskih uradnikov.

KITAJCI NAPADLI ANGLEŽE.

Pariz, 15. februarja. Kitajski vojaki so v Sangaju pretepli štiri angleške potnike. Angleži so vojakom ušli.

ODPOKLICANJE GRŠKEGA POSLANIKA Z DUNAJA.

Berolin, 15. februarja. »Voss. Ztg.« poroča, da bo v kratkem odpoklican grški poslanik na Dunaju Gregor Manos. Posle bo vodil dosedanj prvi tajnik grškega carigradskega poslanstva Krassamano. Gregor Manos je 25 let vodil dunajsko grško poslaništvo.

Slovensko gledališče.

Ij Slovensko deželno gledališče. Iz ravnateljstva slovenskega gledališča se nam piše: Danes, v torek se poje kot benefica gospod. subrete Hadrbočeve prvič Leharjeva opereta »Piskrovezec« in sicer izven abonementa, a za lože nepar. Gospodična Hadrbočeva, ki je bila skozi vso sezono vzor v najvestnejši ambiciji, ki je svojo izredno pridnost in svoj umetniški talent pokazala v vseh dosedanjih operetih in imela vseskozi vedno najboljše kritike, pač zasluži, da ji izkaže

sl. občinstvo svoje priznanje v obliki kar najštevilnejšega obiska. — Vsoboto, dne 19. t. m. gostuje v »Trubadurju« g. Marko Vušković, član zagrebške opere. — Prihodnji teden se uprizori Kadelburg-Presberjeva burka »Črni madež« in nato Suppčeva opereta »Donna Juanita« z gđ. Hadrbočevu v naslovni ulogi.

Ij »Piskrovezec«, opereta v dveh dejanjih s predigro, spisal Victor Leon, uglasbil Fran Lehar. — Predigra se vrši na vasi v slovaškem komitatu Trencsinu, ko se baš odpravljajo mladi slovaški piskrovezci na običajno potovanje po svetu. Po stari navadi se pri tej priliki zaroče otroci že v nežni starosti z deklicami svojih let. Tako se odpravlja tudi Janko, rejenec piskrovezca Vojtcha v svet; Suza, Vojtchova hči, s katero se mora zaročiti, mu da na pot srebrn goldinar, ki ga ji posodi na menico žid Pfefferkorn. — V prvem dejanju, ki se vrši 12 let pozneje, srečamo Janka na Dunaju kot pomočnika pri kleparskem mojstru Glöpplerju, s čegar hčerko Mici se, pozabivši na Suzo zaroči. Pa tudi Suza je postala Janku nezvesta, ker ima rada Miloša, sina veleposestnikovega. Miloš mora na Dunaj h vojakom in Suza mu sledi v spremstvu žida Pfefferkorna. Pfefferkorn, ki mu te spremembe niso nič znane, ponudi Mici, ki išče dekle, Suzo v službo. V komičnih prizorih med Suzo in Mici zataja Janko svojo prejšnjo zaročenko in pride v neprijeten položaj, ko Pfefferkorn nevede in nehote izda Milošo vse. Novica, da je Janko že 12 let zaročen s Suzo, razdere veselo razpoloženje, ki vlada v družbi k zaroki povabljenih gostov. — Drugi akt nas prestavi v vojašnico, kamor je od pojedine pobegnil nesrečni Miloš. V strahu, da bi si v obupu ne storil kaj žalega, ga prideta Janko in Pfefferkorn ter pozneje Suza in Mici tolažiti; vsi štirji pridejo v najrazličnejše komične situacije, dokler se Jankova zaroka s Suzo ne razglasi neveljavni in se oba para po svojem srcu zaročita. — Režijo vodi g. Povh, ki je storil v polni meri vse, da bo predstava izvrstna.

Ako Vaši mali hujšajo

dajte jim SCOTT-ovo emulzijo in z veseljem boste zapazili takojšnjo spreobrnitev k boljšemu ter poznejši krepki razvoj in novo življenje.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Že marsikateremu

majhnemu ljubljencu, glede katerega imajo stariši še malo upanja, je prinesla Scott-ova emulzija zaželjeno rešitev. 2615

Scott-ova emulzija

je vzor-emulzija-vzorna glede čistosti svojih sestavin, lahke prebave in posebne redilne moči.

Gena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

404

Naznanjamo s tem žalostno vest o smrti našega preljubljenega brata

Dionizija Maier

o. kr. deželno-sodni svetnik v p.

Truplo predragega pokojnika se bode v sredo dne 16. februarja ob 10. uri dopold., na južnem kolodvoru vzdignilo in preneslo na pokopališče k Sv. Kristofu in tam položilo v lastno rakev k večnemu počitku.

Ljubljana, 15. februarja 1910.

Josip, Adolf in Anton Maier, bratje.

M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta šte. 32.

Izvršuje vsa lasna dela in priporoča svojo bogato zalogo kit.

Stev. 1 kratka preveza . . . K 11.—
2 . . . 9.—
3 poldolga preveza . . . 7.—
4 . . . 5.—
5 dolga preveza . . . 3-60

Pri naročilu zadostuje vzorec in številka, pošiljatev diskretna po povzetju. Sive in svetlorumene 20% dražje. 400

Nova hiša na Bledu

z 10 sobami, tremi kuhinjami dvema kletmi, in velikim vrtom, pripravna za vsako obrt, se proda ali tudi da v najem za več let brez hišne oprave. Več se izve pri Antonu Slivniku št. 45 Rečica pri Bledu. 322

2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči le od mene. Naslov

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu

št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s pošt-nim povzetjem. 3190 a

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Služba

organista in cerkvenika

v Št. Juriji pri Grosupljem se odda o Sv. Juriji. Plača in stanovanje po dogovoru.

HLEV

s pritiklinami se odda v najem na Poljanski cesti 81. Več se izve pri J. Zakotnik, Dunajska cesta 40.

Naprodaj je dobro obiskovana

GOSTILNA

z lepim velikim senčnatim vrtom na zelo prometnem kraju tik velikih tovarn in ne daleč iz mesta. Kupni pogoji prav ugodni. Kje, pove upravništvo »Slovenca«. 355

Razpis službe

organista in cerkvenika v Možici na Koroškem.

Nastop 3. marca 1910. Oženjeni ceciljanec, katerega žena je dobra pevka in on roko-delec v mizarstvu ali v krojaštvu, ima prednost. Cerkevno predstojništvo Možica na Koroškem. 3-1

Knjigoveznica »Katol. tisk. društva« v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu

izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Anton Polanc, valjčni mlin v Radečah pri Zidanem mostu

priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst pšenične in koruzne moke. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dado nedosegljiv pridelek kar je zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo se pošljejo ceniki franko.

Ako kašljate

ali težko sopete (astma) poskusite

slavonski želiščni sok

iz orlove lekarne v Pakracu.

Z izbornim učinkom istega boste gotovo zadovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. Ako bolehte na

želodčnih boleznih ali na boleznih na čreveh, potem zahtevajte v lekarnah znamenito znane pakraške želodčne kapljice in iznebili se boste kmalu bolezn.

Cena: 1 steklenica slavons. želiščnega soka K 1'20. 1 „ pakraških želodčnih kapljic K 1'00.

Kdor si teh ne more nabaviti v svojem stanovišču, naj isto naroči iz centrale 3289

Lekarna »pri zlatem orlu« v Pakracu (Hrvaško.)

Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Brady-jeve želodčne kapljice

s podobo

Marijacejske Matere Božje

kot varstveno znamko, zato zvane Marijacejske želodčne kapljice, so najboljše, skozi 30 let preizkušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Dobi se v lekarnah za ceno K — 80 in K 1'40. Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady Dunaj I., Fleisch-12-1 markt št. 2/462. 3118

6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4'50 franko. Pazite na varstveno znamko s podobo Marijacejske Matere Božje, rudeč ovitek in podpis

C. Brady

Posteljno vlago

odstrani z jamčeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata poznati. Knjižico pošlje zastonj: Zavod »Sanitas« Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

Čemu trošiti mnogo denarja za inozemsko tuje blago, ko se vendar dobi najfinejši tuzemski med 296 dicinal 1-1

trikronski konjak

ena velika steklenica samo za 3 K. Velika zaloga pri trdkci:

Leskovic & Meden

v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. Trgovina špecerijskega, kolonijalnega in materialnega blaga, raznih barv, žganja, vina in deželnih pridelkov na drobno in debelo. Telefon št. 131.